

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) : ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development) : ผลการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research) : ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development) : ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) : ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) ผลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการจัดการศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545–2559) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550–2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 2) ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551และการพัฒนาหลักสูตร 3) ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ศึกษาขอบข่ายเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย จากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายการศึกษา ประกอบด้วย ผลจากการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ต้องการให้บุคคลในชุมชนในท้องถิ่น ร่วมกันอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2550, หน้า 18-19)รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย ดำเนินถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมสนับสนุนความรู้รักสามัคคี การเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติตลอดจนค่านิยมอันดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่น (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2550, หน้า 24)

ผลจากการศึกษากรอบทิศทางทางการพัฒนาการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545–2559) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่10 (พ.ศ. 2550–2554) ต้องการให้นโยบายบรรลุจุดหมายโดยเน้นผู้เรียนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เป็นคนดี มีเหตุผล มีความรักในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีจิตสาธารณะ รู้จักประมาณ รู้จักอนุรักษ์ สร้างเสริม และพัฒนาวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีภูมิคุ้มกัน มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพ พร้อมเผชิญ การเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างเสริม สังคมภูมิปัญญาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ สันติวิธีและมีวิถี ประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน พัฒนาสิ่งแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้าง สังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า 20)

ผลจากการศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดว่ากระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึก ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริม ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป., หน้า 5-6) และให้สถานศึกษามีหน้าที่ จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ การจัดการศึกษาจึงควรส่งเสริมความเป็นไทย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสนอง ต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป., หน้า 13-14)

ดังนั้นผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษา สรุปได้ว่านโยบายทางการ ศึกษาต้องการให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของ หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ การจัดการ ศึกษาจึงควรส่งเสริมความเป็นไทย ร่วมอนุรักษ์ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสนองต่อความ ถนัดและความสนใจของผู้เรียน

ผลจากการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีจิตสำนึกใน การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่ง ทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2552, หน้า 5) โดยมีหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นหลักสูตรกลุ่มสาระพื้นฐาน ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 37) ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อ สื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรง ชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้าน วัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้ คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง เช่น 1) ทักษะการ อ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจ เพื่อสร้างความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน 2) ทักษะการเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำ และรูปแบบต่างๆของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ การวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3) ทักษะการฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณการพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราว ต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผลการพูดในโอกาสต่างๆทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการและการพูด เพื่อโน้มน้าวใจ 4) หลักการใช้ภาษาไทยธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของ ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย 5) วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำ ความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และ ความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมา จนถึงปัจจุบัน

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดังนี้ 1) อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของ คำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำ ความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำ เนินชีวิตได้มีมารยาทและมีนิสัยรักการ อ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน 2) มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจน

เหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน 3) พุดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดูตั้งคำถาม ตอบคำถาม จากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟัง และดูโฆษณาอย่างมีเหตุผล พุดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่าง ๆ อย่างชัดเจน พุดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟังการดู การสนทนา และพุดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพุด 4) สะกดคำและ เข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำใน ประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพ ได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11 5) เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้าน ของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่ กำหนดได้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ใน กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไว้จำนวน 5 สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ จำนวน 5 มาตรฐาน และตัวชี้วัดชั้นปี จำนวน 34 ตัวชี้วัด ดังนี้ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้ กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน มีตัวชี้วัดชั้นปี ได้แก่ 1) อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและออกเสียงบทร้อย กรองได้ถูกต้อง 2) อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร 3) อ่านเรื่อง สั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4) แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่าน 5) อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการ ดำเนินชีวิต 6) อ่านงานเขียนเชิงอธิบายคำสั่ง ข้อแนะนำและปฏิบัติตาม 7) อธิบายความหมาย ของข้อมูลจากการอ่านแผนผัง แผนที่แผนภูมิและกราฟ 8) อ่านหนังสือตามความสนใจและ อธิบายคุณค่าที่ได้รับ 9) มีมารยาทในการอ่าน สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้ กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ มีตัวชี้วัด ชั้นปี ได้แก่ 1) คัดลายมือด้วยบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด 2) เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ ถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสมชัดเจน 3) เขียนแผนภาพโครงเรื่อง และแผนภาพความคิดเพื่อใช้ พัฒนางานเขียน 4) เขียนเรียงความ 5) เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน 6) เขียนจดหมายส่วนตัว 7) กรอกแบบรายการต่าง ๆ 8) เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ 9) มีมารยาทใน การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพุด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมี วิจาร์ณญาณ และพุดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจาร์ณญาณ และสร้างสรรค์ โดยมีตัวชี้วัดชั้นปี ได้แก่ 1) พุดแสดงความรู้ความเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องที่ ฟังและดู 2) ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู 3) วิเคราะห์ความ

นำเชื่อถือจากการฟังและดูสื่อโฆษณาอย่างมีเหตุผล 4) พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟังการดู และการสนทนา 5) พุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลและนำเชื่อถือ 6) มีมารยาทในการฟัง การดูและการพุด สารที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทยการเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ มีตัวชี้วัดชั้นปี ได้แก่ 1) วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค 2) ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล 3) รวบรวมและบอกความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย 4) ระบุลักษณะของประโยค 5) แต่งบทร้อยกรอง 6) วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต และสารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง มีตัวชี้วัดชั้นปี ได้แก่ 1) แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน 2) เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น 3) อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง 4) ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

ภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกำหนดสาระการเรียนรู้ 5 สาระการเรียนรู้ สารที่ 1) การอ่าน สารที่ 2) การเขียน สารที่ 3) การฟังการดูและการพุด สารที่ 4) หลักการใช้ภาษา สารที่ 5) วรรณคดีและวรรณกรรม และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา กำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล พร้อมทำการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น สถานศึกษากำหนดได้ตามความเหมาะสม ในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยายนั้น เนื่องจากบริบทที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สภาพความต้องการของท้องถิ่น สภาพความพร้อมของบุคลากรและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย โดยจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา สาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย จากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. ผลจากการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม จำนวน 1 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 1 คน รวมจำนวน 8 คนโดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไป 2) ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

ท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย 3) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร โรงเรียนวัดวังกุ่ม ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งการทำงาน ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การอบรม หรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หรือนำผู้รู้ในท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ดังตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน
1. เพศ	
ชาย	3
หญิง	5
รวม	8
2. อายุ	
40-50 ปี	3
51-60 ปี	5
รวม	8
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	
ปริญญาตรี	4
ปริญญาโท	4
รวม	8
4. ตำแหน่งการทำงาน	
ศึกษานิเทศก์	2
ผู้บริหารโรงเรียน	1
ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4
ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	1
รวม	8

ตาราง 7 (ต่อ)

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน
5. ประสบการณ์การทำงาน	
20-30 ปี	3
31-40 ปี	5
รวม	8
6. ประสบการณ์การอบรม หรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หรือนำผู้รู้ในท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	
เคย	5
ไม่เคย	3
รวม	8

จากตาราง 7 พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศหญิงจำนวน 5 คน และเป็นเพศชาย จำนวน 3 คน เกี่ยวกับอายุ 40-50 ปี จำนวน 3 คนและอายุ 51-60 ปี จำนวน 5 คน เกี่ยวกับระดับการศึกษาจบปริญญาตรี จำนวน 4 คน และปริญญาโท จำนวน 4 คน เกี่ยวกับตำแหน่งการทำงาน ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 คน รองลงมา ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 1 คน เกี่ยวกับประสบการณ์การทำงาน 20-30 ปี จำนวน 3 คน และ 31-40 ปี มีจำนวน 5 คน เกี่ยวกับประสบการณ์การอบรม หรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หรือนำผู้รู้ในท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์การอบรม หรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หรือนำผู้รู้ในท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 คน และไม่เคยมีประสบการณ์การอบรม หรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หรือนำผู้รู้ในท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 3 คน

1.2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยายของ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ด้านความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา และมีสภาพการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมพบว่า ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีความต้องการที่จะพัฒนาหลักสูตร

ท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยายและตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นต่อการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมีสภาพการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยให้สถานศึกษาร่วมกับคนในท้องถิ่น ผู้รู้ ประชาชน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ต่างๆ จัดการศึกษาหรือจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและให้มีการนำปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังที่ ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่มกล่าวว่า "หลักสูตรท้องถิ่นมีสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นใกล้ตัวนั้น ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตรงกับสภาพท้องถิ่น ตัวอย่างเด็กภาคกลางควรเรียนรู้เพลงพื้นบ้านของภาคกลาง เช่น เพลงอีแซว เพลงฉ่อย เพลงเรือ เพลงพวงมาลัย เพลงเกี่ยวข้าว และในการจัดการศึกษาคควรร่วมมือกับคนในท้องถิ่น ผู้รู้ ประชาชน ปราชญ์ชาวบ้าน แหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรักในท้องถิ่นและรักประเทศชาติของตนเอง ดังนั้นโรงเรียนจึงควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้นักเรียนได้เรียนรู้ เป็นการสืบสานความเป็นไทยให้คงอยู่ตลอดไป โดยการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นใช้ในโรงเรียนรวมทั้งตัวเด็กด้วยเพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับท้องถิ่น" (อดิศักดิ์ สามงามแสน, 2552)

ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมพบว่าควรสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะที่ให้หน่วยงานต้นสังกัดให้ความรู้เพื่อปูพื้นฐานสำหรับการจัดทำหลักสูตร โดยการจัดกรอบเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและให้ศึกษาดูงานเพื่อเป็นตัวอย่างในการจัดทำหลักสูตร ดังที่ ศึกษาพิเศษ หั้วหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร และกระบวนกรเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 กล่าวว่า "ควรสนับสนุนอย่างยิ่ง เพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เองก็มีโครงการอบรมให้ความรู้แก่ครูทุกคน โดยเริ่มตั้งแต่ปรัชญาพื้นฐาน หลักสูตร ตลอดจนแนวคิดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกาศใช้แล้วจนถึงระดับหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรด้วย" (เทอดศักดิ์ สถาปิตานนท์, 2552)

ด้านเนื้อหา แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมลักษณะการปฏิบัติการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน เกี่ยวกับความรู้เรื่องวรรณกรรม วรรณกรรมท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของเพลงฉ่อย ขั้นตอนการแสดงเพลงฉ่อย ลักษณะการแต่งคำประพันธ์ การแต่งกาย ตลอดจนการแสดงบนเวที ดังที่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กล่าวว่า "ควรมีเนื้อหาควรมีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรม และมารยาทในการแสดงเพลงฉ่อย และการวัดและประเมินผลควรวัดผลตามสภาพจริงด้านความรู้ความเข้าใจ ประเมินทักษะการร้องเพลงฉ่อย และความพึงพอใจต่อเพลงพื้นบ้าน

นอกจากนี้ควรให้ประเมินโดยเพื่อน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และประเมินตนเอง” (สุรินทร์ ภูแก้ว, 2552)

1.3 ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยายของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ด้านปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวม ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า มีปัญหาคือ 1) ด้านความรู้ โรงเรียนและครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจในกระบวนการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น จึงควรมีการจัดให้ความรู้ในเรื่องการจัดทำ พาไปดูโรงเรียนที่จัดทำแล้ว มีการประเมินและติดตามผลเป็นระยะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาด ซึ่งในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในช่วงแรกควรเริ่มที่ระดับกลุ่มโรงเรียนก่อน 2) ด้านเวลา ในภาคปฏิบัติหรือในการเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้กับนักเรียนนั้นครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามตารางสอนทุกครั้ง ดังนั้นจึงควรมีการติดต่อประสานงานระหว่างผู้บริหารกับครูท่านอื่นๆ เพื่อปรับเวลาให้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม 3) ด้านศักยภาพของครูผู้สอน การจัดกิจกรรมในภาคปฏิบัติครูผู้สอนไม่มีความถนัดในการสอน ต้องเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้แทนเป็นการได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งปราชญ์ชาวบ้านก็ไม่มีเวลามาให้ความรู้ซึ่งมีวิธีแก้ปัญหาคือครูเรียนรู้ไปพร้อมกับปราชญ์ชาวบ้านขณะสอนนักเรียนหรือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการอบรมปฏิบัติการจริงได้ฝึกฝนด้วยตนเองในเรื่อง การร้อง การรำ การแสดงเพลงพื้นบ้านให้กับครูผู้สอน (ฉันทนา เนติเมธี, 2552)

ด้านข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กเกิดทักษะในการปฏิบัติ มีการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในเรื่องทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด การใช้ภาษา และวรรณคดี และวรรณกรรมให้ถูกต้อง จะได้สามารถเรียนรู้เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการแต่งลักษณะคำประพันธ์ ที่มีความจำเป็นในเรื่องของการใช้ภาษา นอกจากนี้ครูผู้สอนควรได้รับการถ่ายทอดให้ความรู้ความสามารถจากปราชญ์ชาวบ้านร่วมกับนักเรียน ควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทุกโรงเรียนและควรส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในโอกาสสำคัญต่างๆ (เชษฐี ผิวลออ, 2552)

2. ผลการการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวนนักเรียน 50 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไป 2) ความต้องการให้โรงเรียนเปิดหลักสูตร

ท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนชั้น
ประถม ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 50 คน จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพของบิดา
และประสบการณ์ในการแสดงเพลงฉ่อย ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม
เพศ อายุ อาชีพของบิดาและประสบการณ์ในการแสดงเพลงฉ่อย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่
และค่าร้อยละ (percentage) ดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	25	50.00
หญิง	25	50.00
รวม	50	100.00
2. อายุ		
11 ปี	18	36.00
12 ปี	32	64.00
รวม	50	100.00
3. อาชีพของบิดา		
ธุรกิจส่วนตัว	16	32.00
รับจ้าง	16	32.00
ค้าขาย	-	-
รับราชการ	18	36.00
รวม	50	100.00
4. อาชีพของมารดา		
ธุรกิจส่วนตัว	21	42.00
รับจ้าง	14	28.00
ค้าขาย	-	-
รับราชการ	15	30.00
รวม	50	100.00

ตาราง 8 (ต่อ)

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. นักเรียนเคยมีความรู้หรือมีประสบการณ์ในการแสดง		
เพลงน้อย	12	24.00
นักเรียนไม่เคยมีความรู้หรือมีประสบการณ์ในการแสดง		
เพลงน้อย	38	76.00
รวม	50	100.00

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายและหญิง มีจำนวนเท่ากันคือ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เกี่ยวกับอายุ ส่วนใหญ่อายุ 12 ปี จำนวน 32 คนคิดเป็น ร้อยละ 64.00 และอายุ 11 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ของบิดา พบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมาอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 และอาชีพรับจ้าง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 ตามลำดับ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของมารดา พบว่า ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาอาชีพ รับราชการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และอาชีพรับจ้าง จำนวน 14 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.00 เกี่ยวกับการมีประสบการณ์ในการแสดงเพลงน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคย มีประสบการณ์ในการแสดงเพลงน้อย มากที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 และรองลงมาเคยมีประสบการณ์ในการแสดงเพลงน้อย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ตามลำดับ

2.2 ความต้องการให้โรงเรียนเปิดสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงน้อย ที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวนนักเรียน 50 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) มีผล การวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านความต้องการให้นำปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาถ่ายทอดความรู้เรื่อง เพลงน้อยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการ ให้ปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อต้องการเรียนรู้เรื่องเพลงน้อยเนื่องจากเป็นศิลปวัฒนธรรม

ท้องถิ่นของตนเอง

- 2) เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเพลงน้อยไม่ให้สูญหาย
- 3) เพื่อนำไปประกอบอาชีพและสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

4) เพื่อต้องการมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เช่น
แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

2.2.2 ด้านประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ พบว่า นักเรียนนักเรียนส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากการเรียนเรื่องเพลงน้อย ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพลงน้อย
- 2) เพื่อให้มีความสามารถแสดงเพลงน้อยได้
- 3) เพื่อสืบทอดเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น
- 4) เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป
- 5) เพื่อให้มีความรู้เรื่องราวของท้องถิ่น

2.3 ด้านความต้องการในการเรียนรู้ เรื่องเพลงน้อย พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้ เรื่องเพลงน้อย ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 2.3.1 รู้จังหวะของเพลงน้อย
- 2.3.2 สามารถร้องเพลงน้อยได้
- 2.3.3 สามารถรำรำเพลงน้อยได้
- 2.3.4 สามารถแต่งเพลงน้อยได้

2.4 ด้านการจัดรูปแบบการเรียนการสอน เรื่องเพลงน้อย พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนในลักษณะ ดังต่อไปนี้

- 2.4.1 เรียนกับปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ในท้องถิ่น
- 2.4.2 ให้ครูกับปราชญ์ชาวบ้านสอนร่วมกับครู
- 2.4.3 ไปเรียนนอกสถานที่โดยเรียนกับปราชญ์ชาวบ้าน

2.5 ด้านความสำคัญและความจำเป็นที่มีต่อการเรียน เรื่องเพลงน้อย นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

- 2.5.1 เพลงน้อยเป็นศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของคนไทยไว้
- 2.5.2 เพลงน้อยสามารถถ่ายทอดไปสู่เยาวชนรุ่นหลัง
- 2.5.3 เพลงน้อยสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
- 2.5.4 ได้ความรู้เรื่องเพลงน้อย
- 2.5.5 ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากเพลงน้อย

2.6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่านักเรียนทั้ง 50 คนไม่แสดงความคิดเห็น

3. ผลการสนทนากลุ่ม (focus group) โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไป 2) ความต้องการ ขอบข่ายเนื้อหา และข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป ของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คีษธานีเทศก์ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชนและตัวแทนผู้ปกครองโรงเรียนสุพรรณภูมิ โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาสูงสุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ดังตาราง 9

ตาราง 9 จำนวนเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน
1. เพศ	
ชาย	5
หญิง	3
รวม	8
2. อายุ	
40-50 ปี	1
51-60 ปี	6
มากกว่า 60 ปี	1
รวม	8
3. อาชีพ	
ธุรกิจส่วนตัว	1
รับจ้าง	-
ค้าขาย	-
รับราชการ	7
รวม	8
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	
ปริญญาตรี	2
ปริญญาโท	5
ปริญญาเอก	1
รวม	8

จากตาราง 9 พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเป็นเพศชาย จำนวน 5 คน และเป็นเพศหญิงจำนวน 3 คน เกี่ยวกับอายุ ส่วนใหญ่อายุ 51-60 ปี จำนวน 6 คน ส่วนอายุ 40 - 50 ปี และอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 1 คน เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

ส่วนใหญ่อาชีพข้าราชการ จำนวน 7 คน และประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 1 คน การศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่ ระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน รองลงมาระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน และ ระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

3.2 สภาพความต้องการ ขอบข่ายเนื้อหา และข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยศึกษานิเทศก์ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน และตัวแทนผู้ปกครองโรงเรียนสุพรรณภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ด้านความสำคัญและความจำเป็นในการนำปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมสอนในโรงเรียนโดยภาพรวมพบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย โดยการนำปราชญ์ชาวบ้าน (ผู้รู้ที่มีความสามารถเรื่องเพลงฉ่อย) มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มีความสำคัญและความจำเป็นมากเนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ตรงในการถ่ายทอดความรู้ ดังที่ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ เมื่อเด็กมีความต้องการที่จะเรียนรู้เรื่องเพลงฉ่อย เราควรตอบสนองความต้องการของนักเรียน และเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ค่านิยม มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุนทรียศิลป์ และเพลงฉ่อยยังเป็นศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ก่อนที่จะสูญหาย นักเรียนควรได้รับการถ่ายทอดโดยตรงจากปราชญ์ชาวบ้าน นอกจากนี้ยังสามารถนำไปประกอบ อาชีพ สร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อีก”(ประยูร โอสิริกุล, 2552) และปราชญ์ชาวบ้าน กล่าวว่า “มีความต้องการที่จะสอนเพลงพื้นบ้านให้กับนักเรียน แต่อยู่ในสภาพที่พูดไม่ได้ เพราะบางคนมองว่าพวกเขาขี้เกียจตนเองหรือได้รับผลประโยชน์ในการสอน ความจริงแล้วเป็นเพราะด้วยใจรักที่อยากจะถ่ายทอดความรู้เรื่อง เพลงฉ่อยเป็นอย่างยิ่ง เพราะมองว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษในเรื่องนี้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ นอกจากแสดงเพลงฉ่อยแล้วยังมีเวลาว่างจากการแสดงไปประกอบอาชีพอื่นๆได้อีก และยังเป็นการสืบสานวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น มิฉะนั้นอาจสูญหายไป” (ขวัญจิต ศรีประจันต์, 2552)

ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยนำปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาร่วมในการจัดการเรียนการสอนในลักษณะใดโดยภาพรวมพบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรนำปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถเรื่องเพลงพื้นบ้านโดยเฉพาะเพลงฉ่อยเข้ามาร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังที่ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ กล่าวว่า “การนำปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสำคัญกับนักเรียนมากเพราะปราชญ์ชาวบ้านเป็นต้นแบบที่ดีที่สุดให้กับนักเรียนและนักเรียนให้ความสนใจ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนดังนั้นปราชญ์ชาวบ้านควรมาในขั้นตอนที่สำคัญมากๆ เช่นการฝึกร้อง การฝึกท่า และการแสดงเพลงฉ่อย หรือควรใช้วิทยากรที่เป็นครูที่มีความรู้เรื่องเพลงฉ่อยจาก

โรงเรียนอื่น ๆ มาแทนก็ได้และครูผู้สอนจริงควรได้รับการถ่ายทอดโดยตรงจากปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อนำมาถ่ายทอดให้กับนักเรียน” (สมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี, 2552) และดั่งที่ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 กล่าวว่า “ควรนำปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพราะมีความสามารถเฉพาะทางมาถ่ายทอดจะได้ประสบการณ์จริง ดีกว่า ควรจัดเป็นครั้งคราวและแต่ละครั้งควรจัดชั่วโมงให้ติดต่อกัน 2-3 ชั่วโมง และควรเน้นการปฏิบัติจริง” (ไพฑูรย์ สุขสุคนธ์, 2552)

การนำปราชญ์ชาวบ้านมาสอนในโรงเรียนกับการนำนักเรียนไปเรียนกับปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องเพลงฉ่อย โดยภาพรวมพบว่า ผู้เข้าร่วม สันทนาการกลุ่มทุกคน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ทั้งสองประการนั้นสามารถทำได้ แต่นักเรียน ของเรามีจำนวนมาก การพาออกไปเรียนนอกสถานที่เป็นเรื่องที่ยุ้งยากแต่นำปราชญ์ ชาวบ้านมาสอนในโรงเรียนจะสะดวกกว่า ดั่งที่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความคิดเห็น ว่า “การสอนหลักทั่วไป เรื่องเพลงฉ่อย ควรจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนแต่เป็นบางครั้ง คราว ควรนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่บ้างเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนและได้ เห็นวิถีชีวิตจริงของปราชญ์ชาวบ้าน โดยไปเรียนกับปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องเพลงฉ่อย เช่น แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ แต่ครูต้องมีการเตรียมการอย่างดี” (มนัส นพศิริกุล, 2552) และดั่งที่ตัวแทนผู้ปกครองโรงเรียนสุพรรณภูมิ กล่าวว่า “สามารถทำได้ ถ้าชุมชนที่จะนำไปศึกษามีสภาพเหมาะสมก็ควรมีการออกไปศึกษานอกสถานที่เพราะจะช่วย สร้างบรรยากาศ และจินตนาการให้เด็ก ๆ แต่ถ้าชุมชนมีสภาพไม่เหมาะสมก็ใช้ในห้องเรียนแต่ จำลองบรรยากาศที่บ้าน” (วีระชาติ สมบูรณ์วิทย์, 2552)

เนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องเพลงฉ่อย สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำหนดไว้ประมาณ 20 ชั่วโมง ควรประกอบด้วยเนื้อหาอะไรบ้าง โดยภาพรวมพบว่า ผู้เข้าร่วม สันทนาการกลุ่มทุกคน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กำหนดเวลาที่มีความเหมาะสม ซึ่งระยะเวลา ดังกล่าวควรมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามสถานการณ์ เนื้อหาสาระควรสอน ภาคทฤษฎีและปฏิบัติจริง ดั่งที่ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กล่าวว่า “ควรมีการจัด เนื้อหาสาระทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ ในภาคความรู้ควรสอนเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงฉ่อย ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงฉ่อย ความสำคัญ และการอนุรักษ์ เพลงฉ่อย ส่วนภาคปฏิบัติควรสอนเกี่ยวกับการฝึกร้องเพลงฉ่อย การใช้ภาษาท่ารำ การแสดง เพลงฉ่อย เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น” (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2552) และผู้สอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทยอีกท่านหนึ่งให้ความคิดเห็นว่า “หากต้องการให้นักเรียนมีความรู้และ ทักษะในเรื่องเพลงฉ่อย ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในด้านต่างๆ ดังนี้ วิธีสอน ควรจัด กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจและการให้ความรู้เรื่องเพลงฉ่อยควรปฏิบัติจริง มากๆ สถานที่ เนื้อหาต่างๆ ไปควรสอนในห้องเรียน ภาคปฏิบัติการแสดงควรใช้เวที สื่อและ

อุปกรณ์ ควรจัดสื่อไอทีที่ทันสมัย ให้นักเรียนสนใจ เช่น ซีดีบีทรีองเพลงน้อย วีดิทัศน์การแสดง เพลงน้อย เพลงน้อยคาราโอเกะ (จรรยา วงษ์สุวรรณ, 2552)

ต้องการให้นักเรียนมีความรู้ทักษะการจัดกิจกรรมในด้านต่าง ๆ เช่นวิธีสอน สถานที่ สื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล โดยภาพรวมพบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมโดยการเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเล่าประสบการณ์ และการศึกษานอกสถานที่ ด้านสถานที่โดยภาพรวม พบว่าการจัดสถานที่ควรจัดตามความเหมาะสม ด้านสื่อและอุปกรณ์โดยภาพรวมพบว่าควรให้นักเรียนและครูร่วมกันสร้าง โดยมีทั้งใบความรู้ ใบงาน ด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมพบว่า ควรมีการวัดผลก่อนเรียนโดยวัดความรู้ความเข้าใจ วัดผลระหว่างเรียนโดยการสังเกต ความสนใจ และการวัดผลหลังเรียนมีการประเมินตามสภาพจริง การปฏิบัติจริงของนักเรียนตามที่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กล่าวว่า “วิธีสอนควรจัดให้หลากหลายนักเรียนจะได้ไม่เบื่อ สถานที่อาจจะสอนทั้งในและนอกห้องเรียน สื่อและอุปกรณ์ควรทันสมัยใช้เทคโนโลยี ประกอบการสอน การวัดและประเมินผลต้องวัดผลด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงน้อย วัดผลด้านทักษะคือด้านกระบวนการปฏิบัติงานและด้านเจตคติในการทำงาน ความรับผิดชอบ ความตั้งใจ ความสนใจใฝ่รู้ ความรู้สึกพึงพอใจที่มีต่อเพลงพื้นบ้าน และมีการประเมินอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง” (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2552)

ด้านข้อเสนอแนะ โดยภาพรวมพบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เพลงพื้นบ้านเป็นรากฐานที่สำคัญของวัฒนธรรมไทยที่ถ่ายทอดมาจากชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมชนบท ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญ เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในศิลปะแขนงนี้ ควรหาแนวทางส่งเสริมให้นักเรียนที่มีพรสวรรค์ในการแสดงเพลงน้อยเป็นพิเศษ นอกเหนือจากเวลาเรียนที่กำหนด เพื่อเป็นผู้สืบทอดและเป็นภูมิปัญญาในโอกาสต่อไปในอนาคต นอกจากนั้นแล้ว ควรมีการเผยแพร่ผลงานภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สาธารณชน เพื่อเป็นการเชิดชูบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในเรื่อง เพลงน้อยและความสามารถด้านต่าง ๆ ทำให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของบุคคลดังกล่าว และสำหรับนักเรียนเมื่อได้เรียนรู้เรื่องเพลงน้อยแล้วต้องมีเวทีให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงเพราะ การแสดงทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก มีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ในส่วนของผู้บริหารควรวางวิธีการให้ผู้บริหารทุกระดับเห็นความสำคัญของงานศิลปะ ดนตรี เพื่อจะ ได้ให้การสนับสนุนและถ้ามีโรงเรียนจำนวนมากมีความสนใจในการนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยายไปใช้ในการเรียนการสอน ควรมีการจัดอบรมให้ครู เพื่อให้ ครูนำความรู้และทักษะที่ได้จากปราชญ์ชาวบ้านไปถ่ายทอดให้กับนักเรียน

ดังนั้นจากการสัมภาษณ์ การสอบถามและการสนทนากลุ่ม สรุปได้ว่าบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้นำชุมชน ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกลุ่ม ผู้อำนวยการโรงเรียน สุพรรณภูมิ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปราชญ์ชาวบ้าน และตัวแทนผู้ปกครองโรงเรียนสุพรรณภูมิ และนักเรียน มีความต้องการการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของปราชญ์ชาวบ้านร่วมกับผู้สอนมีเนื้อหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน เน้นทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติจริงควบคู่กันและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development) : ผลการพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั้ง 3 ส่วน คือ 1) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กรอบทิศทางพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 - 2559) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 2) การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551และการพัฒนาหลักสูตร 3) การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ศึกษาขอบข่ายเนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย จากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานดังกล่าว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อมาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในขั้นตอนต่อไป กำหนดหลักสูตรฉบับร่าง ตั้งแต่หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง การจัดเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ให้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและบริบทของท้องถิ่น สอดคล้องกับตัวชี้วัดในสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยกำหนดประเด็นในการพัฒนาหลักสูตร แบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 2) การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง 3) การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

ผลการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน รวมทั้งการขอคำแนะนำและคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำมาพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย

หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง การจัดเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มีรายละเอียด ดังนี้

หลักการ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกพร้อมกับปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวดำเนินงานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจนทั้งเป้าหมาย ของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาว่าจะต้องจัดการเรียนการสอนให้ยึดหยุ่นตามเหตุการณ์ และสภาพของท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม

จากแนวทางดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีจุดเน้นที่สำคัญ ที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันสนับสนุน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ตรงกับชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย เป็นหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มุ่งให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้ผู้เรียนคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ตลอดจนการประเมินผลตามสภาพจริง

จุดหมาย

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย มีจุดประสงค์เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถในการแสดงเพลงฉ่อย และมีความพึงพอใจต่อการ เรียนรู้เพลงพื้นบ้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เพื่อสามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู พูด เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน “เพลงฉ่อย” ได้ตาม หลักการใช้ภาษา

2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน ประวัติ อำเภอสรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย ศิลปินเพลงพื้นบ้านของอำเภอสรีประจันต์

3. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง เพลงฉ่อย

4. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับ ลักษณะของคำประพันธ์ จังหวะการร้อง การรำ

และการแสดงเพลงฉ่อย

5. เพื่อให้นักเรียนมีนิสัยรักการทำงานร่วมกับผู้อื่น

6. เพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน

7. เพื่อให้นักเรียนมีค่านิยมในการอนุรักษ์และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

เรื่องเพลงฉ่อย

โครงสร้าง

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย ได้นำหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมาเป็นกรอบกำหนดแนวทางในการปรับใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง สภาพความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยนำมาจัดทำ เป็นหลักสูตรสาระเพิ่มเติมจากสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามหลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. ใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย
ไว้ดังนี้

2.1 เตรียมความพร้อมนำเข้าสู่วรรณกรรมเพลงฉ่อย

2.2 ความหมาย ลักษณะ ประเภทของวรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่น

2.3 ความหมาย ลักษณะ ประเภทของเพลงพื้นบ้าน

2.4 ประวัติอำเภอสรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอสรี
ประจันต์เรื่อง คำที่ควรศึกษา

2.5 การบูรณาการต่างสาระ

2.6 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงฉ่อย

- 2.7 ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงฉ่อย
- 2.8 การฝึกร้องเพลงฉ่อย
- 2.9 การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้องของเพลงฉ่อย
- 2.10 การเข้าวงแสดงเพลงฉ่อย
- 2.11 ความสำคัญ และการอนุรักษ์เพลงฉ่อย

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดเวลาเรียนไว้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ใช้ระยะเวลาสอนสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง จำนวน 6 สัปดาห์ กับอีก 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งหมด 20 ชั่วโมง และอัตราเวลาเรียนของมวลประสบการณ์โดยประมาณ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 10 เวลาเรียนของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย ฉบับสมบูรณ์

เนื้อหา	อัตราเวลาเรียนโดยประมาณ	
	ร้อยละ	ชั่วโมง
ภาคทฤษฎี	40	8
ภาคปฏิบัติ	60	12
รวม	100	20

คำอธิบายรายวิชา

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการอ่านบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง โดยการอ่านออกเสียง อธิบายการนำความรู้ความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต อ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่าที่ได้รับและมีมารยาทในการอ่าน

ใช้กระบวนการในการเขียนสื่อสาร โดยการเขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมีมารยาทในการเขียน

เลือกฟัง ดูและพูดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการพูดและแสดงความรู้ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูเกี่ยวกับเรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยายอย่างมีเหตุผล และมีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด

ศึกษาธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย โดยการหาคำศัพท์และความหมายของคำ แต่งบทร้อยกรองเพลงฉ่อย และวิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย

ศึกษาวรรณคดีหรือวรรณกรรม บทร้อยกรองเพลงพื้นบ้าน โดยการอธิบายคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและรำหรือร้องและแสดงเพลงฉ่อยได้ตามความสนใจและมีมารยาทในการรำหรือร้องและแสดงเพลงฉ่อย

มาตรฐานการเรียนรู้

เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวชี้วัด

ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนและเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

ขอบข่ายสาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 11 ขอบข่ายเนื้อหาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ที่ปรับเวลาเรียนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง เดิม	เวลา/ชั่วโมง ปรับใหม่
1. เชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา	1	○ เตรียมความพร้อมนำเข้าสู่ วรรณกรรมเพลงน้อย	1	1
2. ศึกษาเรื่องให้เข้าใจ	2	○ วรรณกรรมท้องถิ่น	2	2
	3	○ เพลงพื้นบ้าน	2	2
3. ผูกการใช้หลักภาษา	4	○ ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่ บ้านคุณยาย	1	1
		○ ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์	1	1
		○ เรื่อง คำที่ควรศึกษา		
4. บูรณาการต่างสาระ	5	○ สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	1	1
		○ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ		
		○ สาระการเรียนรู้ศิลปะ		
		○ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์		

ตาราง 11 (ต่อ)

หน่วยการ เรียนรู้	แผนการจัด การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง เดิม	เวลา/ชั่วโมง ปรับใหม่
		○ สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม		
		○ สาระการเรียนรู้สุขศึกษา และ พลศึกษา		
		○ สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี		
5. พัฒนา ทักษะพื้นฐาน	6	○ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ เพลงน้อย	2	2
	7	○ ลักษณะคำประพันธ์ของ เพลงน้อย	2	2
	8	○ การฝึกร้องเพลงน้อย	1	2
6. สนุกสนาน ตามลีลา	9	○ การใช้ภาษาทำรำประกอบ เนื้อร้องของเพลงน้อย	1	1
	10	○ การเข้าวงแสดงเพลงน้อย	3	4
	11	○ ความสำคัญและการอนุรักษ์ เพลงน้อย	1	1
		รวม	18	20

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้าน
คุณยายเป็นไปตามจุดประสงค์ข้างต้น จึงกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1. จัดการเรียนการสอนยืดหยุ่นตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
2. จัดการเรียนการสอนโดยให้บุคคลในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญา
ร่วมกับครูในหลักสูตร เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย
3. จัดการเรียนการสอน เรื่อง เพลงน้อย มีการบูรณาการทั้งภายในสาระการเรียนรู้
และต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้
4. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยการคำนึงถึงความต้องการ
และความสนใจของนักเรียน

5. จัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดและมุ่งเน้นกระบวนการกลุ่ม

6. จัดสภาพแวดล้อม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติจริงของนักเรียน โดยการนำนักเรียนไปเรียนนอกสถานที่ที่บ้านของศิลปินเพลงพื้นบ้านหรือนำศิลปินเพลงพื้นบ้านมาช่วยสอนในโรงเรียน และมีการนำนักเรียนไปแสดงเพลงน้อยในโอกาสต่าง ๆ

7. จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเรื่องค่านิยมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

สื่อการเรียนรู้

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. แผนที่ความคิด
5. หนังสือเล่มเล็ก
6. ประชาชนชาวบ้าน และวิทยากรในท้องถิ่น
7. หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง "วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย"
8. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เรื่อง "วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย"
9. แถบบันทึกเสียงการแสดงเพลงน้อย
10. CD บทร้องเพลงพื้นบ้าน
11. วีดิทัศน์การแสดงเพลงน้อย
12. เพลงน้อย คาราโอเกะจากคอมพิวเตอร์
13. เวทีการแสดง จาก เครื่องเสียง เครื่องแต่งกาย พานไหว้ครู

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล จัดให้มีการวัดและประเมินผลเป็นระยะก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน เมื่อเรียนจบเนื้อหาตามหลักสูตร ตามตัวชี้วัดของเนื้อหาสาระตามหลักสูตร โดยให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ทักษะและเจตคติ คือ

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ (พุทธิพิสัย) ได้แก่ การวัดและประเมินผู้เรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับเพลงน้อย ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมนำเข้าสู่วรรณกรรมเพลงน้อย วรรณกรรมท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์ คำที่ควรศึกษา การบูรณาการต่างสาระ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงน้อย ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อย การฝึกร้องเพลงน้อย ทำนองและจังหวะ การร้องเพลงน้อย ลำดับขั้นตอนในการร้อง บทบาทหน้าที่ของผู้ร้องเพลงน้อย การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้องของเพลงน้อย การเข้าวงแสดงเพลงน้อย ความสำคัญและคุณค่าของเพลงน้อยและวิธีการอนุรักษ์เพลงน้อย

2. ด้านทักษะ (ทักษะพิสัย) ได้แก่ การวัดและประเมินผล ประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน ผลงานและคุณลักษณะในการทำงานของผู้เรียนในด้านทักษะต่าง ๆ ทักษะในการฝึกตามลำดับขั้นตอนในการแสดงเพลงน้อย โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ประเมิน

3. ด้านเจตคติ (จิตพิสัย) ได้แก่ การวัดและประเมินผลผู้เรียน ประเมินคุณลักษณะเจตคติในการทำงาน ด้านความรับผิดชอบ ความตั้งใจ ความสนใจใฝ่รู้ และความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

1. แบบทดสอบก่อนและหลังการใช้หลักสูตรโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พุทธิพิสัย)

2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานของนักเรียน

3. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน

4. แบบประเมินคุณลักษณะในการทำงานของนักเรียน

5. แบบประเมินผลงาน ชิ้นงาน

6. แบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย

7. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านของนักเรียน

วิธีวัด

1. ทดสอบก่อนและหลังการใช้หลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พุทธิพิสัย)

2. สังเกตจากการตอบคำถามและการซักถามของนักเรียน

3. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติงานของนักเรียน

4. สังเกตจากการแสดงเพลงน้อยของนักเรียน

5. การตรวจผลงานของนักเรียนจากใบงาน

6. การตรวจผลงานของนักเรียนจากการแต่งคำประพันธ์ของเพลงน้อย

7. การตรวจผลงานของนักเรียนในการเขียนหนังสือเล่มเล็ก

ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง เป็นการประเมินก่อนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบโครงสร้างหลักสูตร แนวการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ดังตาราง 12

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็น	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. ความสอดคล้องของส่วนประกอบในหลักสูตรฉบับร่าง	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
2. ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแนวการสอน	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ 11 แผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
4. ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับเวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
5. ความสอดคล้องระหว่างจุดหมายของหลักสูตรฉบับร่าง ตัวชี้วัดของแนวการสอนและตัวชี้วัดของแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
6. ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในหลักสูตรฉบับร่าง กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ของแนวการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง
7. ความสอดคล้องระหว่างการประเมินผลในหลักสูตรฉบับร่าง แนวการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	มีความสอดคล้อง

จากตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของผู้เชี่ยวชาญ สรุปผลได้ดังนี้

1. ความสอดคล้องของส่วนประกอบในหลักสูตรฉบับร่าง ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง การจัดเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล จากการประเมินผลของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ดังนั้น ส่วนประกอบของหลักสูตรฉบับร่างมีความสอดคล้องเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญบางท่านให้ข้อเสนอแนะด้านโครงสร้างควรเพิ่มการวิเคราะห์ตามแนวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควรมีคำอธิบายรายวิชาที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ที่ครบทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ คือ สาระที่ 1

การอ่าน สารที่ 2 การเขียน สารที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สารที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ส่วนขอบข่ายสาระการเรียนรู้ ควรมีชื่อหน่วยการเรียนรู้ด้วย

2. ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแนวการสอนได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สารสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะหรือกระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ดังนั้น ส่วนประกอบของแนวการสอนมีความสอดคล้องเหมาะสม

3. ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 11 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สารสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะหรือกระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ดังนั้น ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องและเหมาะสม

4. ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับเวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ดังนั้น สาระการเรียนรู้กับเวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องและเหมาะสม

5. ความสอดคล้องระหว่างจุดหมายของหลักสูตรฉบับร่าง ตัวชี้วัดของแนวการสอน และตัวชี้วัดของแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ดังนั้น จุดหมายของหลักสูตรฉบับร่าง ตัวชี้วัดของแนวการสอนและตัวชี้วัดของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องและเหมาะสม

6. ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรฉบับร่าง กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ของแนวการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรฉบับร่าง กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ของแนวการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องและเหมาะสม

7. ความสอดคล้องระหว่างการประเมินผลในหลักสูตรฉบับร่าง แนวการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ดังนั้น การประเมินผลในหลักสูตรฉบับร่าง แนวการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องและเหมาะสม

ผลการปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

จากผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรฉบับร่างแล้วประมวล เพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านโครงสร้าง ควรเพิ่มการวิเคราะห์ตามแนวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควรมีคำอธิบายรายวิชาที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ที่ครบทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ส่วนขอบข่ายสาระการเรียนรู้ ควรมีชื่อหน่วยการเรียนรู้ด้วย

ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีความสอดคล้องและเหมาะสมในส่วนประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง แนวการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ โดยทุกประเด็นมีความสอดคล้องและมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จึงมีความเหมาะสมในการนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research) : ผลการทดลองใช้หลักสูตร

การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 50 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โดย ประชาชนชาวบ้านและผู้วิจัยเป็นผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดำเนินการร่วมกันในการทดลองใช้หลักสูตร ได้ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ มีการสังเกตพฤติกรรมและบันทึกพฤติกรรมประจำวันและประเมินผลงานของนักเรียน สรุปผลได้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เป็นการเตรียมความพร้อมนำเข้าสู่วรรณกรรมเพลงฉ่อย ผู้วิจัยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลง “กับข้าวเพชฌฆาต” ในทำนองเพลงฉ่อย ศึกษาใบความรู้ “เพลงกับข้าวเพชฌฆาต” แล้วทำใบงานโดยให้นักเรียนคัดลายมือเนื้อเพลงและช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากเพลง ซึ่งจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม พบว่า นักเรียนทุกกลุ่มมีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม มีความสุขสนุกสนาน

กับการร้องเพลงและนักเรียนชอบใจ สนใจในความแปลกของอาหารคาว หวานในเนื้อหาของเพลง เป็นอย่างมาก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น ผู้วิจัย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาไปความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรม วรรณกรรมท้องถิ่นแล้วให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น ชักถามเรื่องราวทั้งหมดจากกลุ่มต่างๆ เพื่อเป็นการสรุปประเภท รูปแบบ ลักษณะคุณค่าและประโยชน์วรรณกรรมท้องถิ่น และร่วมคิดทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนที่ความคิด พร้อมกับช่วยกันวิจารณ์และสรุปผลงานของนักเรียน ซึ่งจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม พบว่านักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจฟังเป็นอย่างดี มีการซักถามและจดบันทึก ร่วมกันคิดทำแผนที่ความคิดจนสำเร็จและรายงานผลงานของนักเรียนได้ดีมาก แต่ก็มีบางกลุ่มที่สมาชิกในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม จึงทำให้ผลงานออกมาไม่ดีเท่าที่ควร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เป็นการเรียนรู้เรื่องเพลงพื้นบ้าน ผู้วิจัย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยเปิดซีดีเพลงพื้นบ้าน เช่น เพลงต้นตำราเคียว เพลงพวงมาลัย เพลงอีแซวและเพลงฉ่อยให้นักเรียนฟัง และร่วมสนทนาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรีที่รู้จัก ร่วมกันอภิปรายสรุปความหมายของคำว่า “เพลงพื้นบ้าน” ศึกษาที่มา ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน แล้วนำมาตั้งคำถาม แล้วผลัดเปลี่ยนกันถาม ให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์เนื้อหา ประเภทและศัพท์สำนวนที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านแล้วช่วยกันสรุปเรื่องเพลงพื้นบ้าน เป็นแผนที่ความคิด จากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม พบว่านักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจทำกิจกรรม และสร้างชิ้นงานได้สำเร็จ แต่ก็มีนักเรียนบางกลุ่มไม่ตั้งใจทำงาน ทำให้ผลงานออกมาไม่ดีนัก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์ คำที่ควรศึกษา ผู้วิจัย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มศึกษาเรื่องประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย ช่วยกันสรุปและแสดงความคิดเห็น นำมาจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก แล้วมานำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากนั้นชมวีซีดี คาราโอเกะเพลงพื้นบ้าน “เพลงฉ่อย” คณะแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ แล้วร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงฉ่อยของศิลปินในจังหวัดสุพรรณบุรี และนักเรียนไปสัมภาษณ์หรือค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตหรือศึกษาจากไปความรู้ เรื่องประวัติและผลงานศิลปินเพลงพื้นบ้านที่นักเรียนชื่นชอบในท้องถิ่นของตนเอง ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันแล้วแข่งขันกันค้นคว้าคำที่ควรศึกษา จากพจนานุกรม ซึ่งจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมและทำผลงานส่งทันตามกำหนดเวลาแต่มีบางกลุ่มไม่ตั้งใจเรียนครู ต้องชี้แจงเหตุผลให้ทราบจึงกลับมาตั้งใจทำงานอีกครั้งทำให้งานสำเร็จจุล่งไปด้วยดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การบูรณาการต่างสาระ ผู้วิจัย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยสนทนาเกี่ยวกับ เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยายนั้น

สามารถบูรณาการเกี่ยวข้องกับวิชาใดได้บ้างให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างใน สารระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ สารระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สารระการเรียนรู้ศิลปะ สารระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สารระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และ สารระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี สรุปรวมความรู้ที่ได้จากการบูรณาการเป็น แผนที่ความคิด (Mind Mapping) แล้วออกมานำเสนอผลงานเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกลุ่ม ซึ่งจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิงมีความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม มีความคิดสร้างสรรค์ ผลงานสวยงาม ส่งผลงานทันตาม กำหนดเวลาและนำเสนอผลงานได้ดี ส่วนนักเรียนชายบางคนขาดความเอาใจใส่ มีความคิดสร้างสรรค์น้อย ไม่ช่วยเพื่อนทำงานจึงทำให้ส่งผลงานช้ากว่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงฉ่อย ผู้วิจัย มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนเป็นผู้อธิบาย หรือให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้ ในเรื่องประวัติความเป็นมาของเพลงฉ่อยให้นักเรียนฟังซักถามและจดบันทึกความรู้ที่ได้รับ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงฉ่อยแล้วบอกวิธีการอนุรักษ์เพลง ฉ่อยและศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ความรู้ที่ได้รับ ช่วยกันสรุปเกี่ยวกับเรื่องเพลงฉ่อย โดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด จากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรม พบว่านักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจฟังการอธิบาย มีการซักถาม จดบันทึก การปฏิบัติกิจกรรม ช่วยกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพลงฉ่อยและส่งผลงานทันตามกำหนดเวลา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงฉ่อย ผู้วิจัย มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยนำตัวอย่างลักษณะคำประพันธ์ของเพลงฉ่อยในบทไหว้ครู มาให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขระวิธีโดยพร้อมเพรียงกัน และอภิปรายร่วมกัน ช่วยกันเขียนแผนผังคำประพันธ์เพลงฉ่อย โดยแบ่งกลุ่มศึกษาเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์ของ เพลงฉ่อยแล้วช่วยกันแต่งคำประพันธ์ในหัวข้อเรื่องที่กำหนด ช่วยกันคิดและส่งตัวแทนออกมา เขียนคำประพันธ์ให้ครบเนื้อหาตามที่ต้องการ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการแต่งคำประพันธ์ ร่วมกันอ่านคำประพันธ์ที่นักเรียนช่วยกันแต่งขึ้น และทุกคนช่วยกันร้องคำประพันธ์ที่แต่งขึ้น เป็นทำนองเพลงฉ่อย จากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม พบว่านักเรียนมีความตั้งใจ สนใจ ร่วมกิจกรรมแต่งคำประพันธ์เพลงฉ่อย และร่วมร้องเพลงกันอย่างสนุกสนานทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การฝึกร้องเพลงฉ่อย ผู้วิจัย มีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยเชิญแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ปราชญ์ชาวบ้านมาสาธิตการร้องเพลงฉ่อย แล้วสนทนาซักถาม เกี่ยวกับวิธีการร้องเพลงฉ่อยที่ถูกต้องจากแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ จากนั้น แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ก็อธิบายพร้อมทั้งสาธิตวิธีการร้องเพลงฉ่อยให้ถูกต้องตามอักขระวิธีของ ทำนองและจังหวะ นักเรียนฝึกร้องเพลงฉ่อยตามที่สรวรรคจนครบบท แล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ ฝึกร้องเพลงฉ่อยกันเอง แต่ละกลุ่มวิจารณ์การร้องเพลงของกลุ่มตนเอง และของกลุ่มเพื่อน ร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องในการร้องเพลงฉ่อย ร่วมกันร้องเพลงฉ่อยในบท

ไหว้ครูและฝึกฝนการร้องเพลงฉ่อยที่ถูกต้องตามทำนองอย่างสม่ำเสมอจนคล่องเกิดความชำนาญโดยให้ฝึกเป็นการบ้าน จากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจ ตั้งใจฟังการร้องเพลงฉ่อย เขียนความรู้สึกและความประทับใจที่มีต่อแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์กันทุกคนและสามารถร้องเพลงฉ่อยได้ แต่ก็มีนักเรียนบางคนร้องเพลงฉ่อยไม่ดีเท่าที่ควร (ภาคผนวก ฉ หน้า 415-416)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้องของเพลงฉ่อย ผู้วิจัย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยเชิญแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ประชาชนชาวบ้านมาให้ความรู้ นักเรียนทบทวนการร้องเพลงฉ่อยในบทไหว้ครูพร้อมกับปรบมือให้ถูกต้องตามจังหวะประกอบารร้องเพลง แม่ขวัญจิตอธิบายวิธีการรำให้สวยงาม และใช้ภาษาทำรำให้สอดคล้องกับเนื้อร้อง พร้อมทั้งสาธิตการใช้ทำรำประกอบการร้องเพลงฉ่อย แบ่งกลุ่มช่วยกันอภิปรายและคิดภาษาทำรำตามเนื้อร้องในบทไหว้ครู โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกเนื้อร้องเพลงฉ่อยที่ชอบ และช่วยกันคิดทำรำ ฝึกการใช้ทำรำที่กลุ่มตนเองคิดขึ้น และร้องเพลงฉ่อยประกอบด้วย ครูผู้สอนหรือแม่ขวัญจิตแนะนำการร้องและการใช้ภาษาทำรำที่ถูกต้องอีกครั้งและให้คำแนะนำเพิ่มเติมในจุดบกพร่องของแต่ละกลุ่มที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ได้รับและร่วมกันรำประกอบการร้องเพลงฉ่อยอีกครั้ง ซึ่งจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม พบว่านักเรียนมีความตั้งใจ สนใจ มีความคิดสร้างสรรค์ ในการคิดภาษาทำรำตามเนื้อร้องในบทไหว้ครูโดยเฉพาะนักเรียนหญิงให้ความสนใจในการทำเป็นพิเศษ และนักเรียนบางคนรำได้อย่างสวยงาม (ภาคผนวก ช หน้า 479-480)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การเข้าวงแสดงเพลงฉ่อย ผู้วิจัยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยแบ่งขั้นตอนในการเรียนรู้เป็น 5 ขั้นตอน ตามแนวคิดของสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, หน้า 33 - 38)

ขั้นที่ 1 ฟังให้คุ้นหูทำนองให้นักเรียนชมวีดิทัศน์การแสดงเพลงฉ่อยของศิลปินในโอกาสต่าง ๆ เช่น ชมการแสดงของแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

ขั้นที่ 2 ฝึกร้องจากบทหลัก ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการชมวีดิทัศน์การแสดงเพลงฉ่อย แบ่งกลุ่มตามบทบาทและหน้าที่ในการแสดงเพลงฉ่อย

ขั้นที่ 3 รู้ฉันทลักษณ์แม่นยำ แบ่งกลุ่มช่วยกันแต่งคำประพันธ์เพลงฉ่อยในเรื่องการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์โดยมีความหมายสอดคล้องกับสถานการณ์

ขั้นที่ 4 ดีทำรำตามเนื้อร้องแต่ละกลุ่มไปฝึกการแสดงโดยการดีทำรำตามเนื้อร้องของกลุ่มตนเองตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับให้เกิดความชำนาญ และความพร้อมเพรียงกัน ซึ่งประชาชนชาวบ้านและครูให้กำลังใจ คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ทำบัตรเชิญผู้ปกครอง ครู นักเรียนมาชมการแสดงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จัดการแสดงขึ้น เขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ถูกต้องตามความหมายและรูปประโยค

ชั้นที่ 5 เข้าวงลองแสดงดู แสดงเพลงน้อยบนเวทีในห้องประชุมอาคาร
อเนกประสงค์ของโรงเรียนสุพรรณภูมิ ช่วยกันสรุปการแสดงเพลงน้อยของแต่ละกลุ่มว่ามีข้อดี
ข้อเสียและควรปรับปรุงอะไรบ้าง และสามารถนำไปแสดงเป็นอาชีพได้ ซึ่งจากการสังเกตและ
บันทึกพฤติกรรม พบว่านักเรียนตั้งใจชมวีดิทัศน์การแสดงเพลงน้อย ฝึกร้องบทไหว้ครู
แบ่งบทบาทหน้าที่ในการแสดงได้ลงตัว ช่วยกันแต่งคำประพันธ์เพลงน้อยได้ถูกต้องตาม
ฉันทลักษณ์ แล้วนำมาตีทำรำตามเนื้อร้องได้คล่อง พร้อมเพรียงกัน แล้วเริ่มมีการแสดงใน
ช่วงแรกนักเรียนมีความตื่นเต้น มีข้อผิดพลาดในการแสดงมาก แต่ช่วงหลังเริ่มมีปฏิภาณไหว
พริบ กล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น มีการเล่นมุขตลกและแสดงได้ดีมาก ผู้ชมปรบมือชอบใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 ความสำคัญ และการอนุรักษ์เพลงน้อย ผู้วิจัย มีการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกที่มีต่อ
เพลงน้อย หลังจากได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมในการแสดงเพลงน้อย พร้อมกับเปิด
บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ในคอมพิวเตอร์แล้วนำเนื้อร้องเพลงน้อย เรื่อง อนุรักษ์เพลง
พื้นบ้าน ให้นักเรียนอ่านอย่างถูกต้อง โดยพร้อมเพรียงกัน และร่วมกันแสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับความหมายและความรู้ที่ได้รับจากเนื้อเพลง แบ่งกลุ่ม และช่วยกันคิดเกี่ยวกับเรื่อง
คุณค่าและความสำคัญของเพลงน้อย ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น บอกวิธีการ
อนุรักษ์เพลงน้อยและศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ
ความสำคัญ และคุณค่า ตลอดจนวิธีการอนุรักษ์เพลงน้อยแล้วเขียนหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับเรื่อง
การอนุรักษ์เพลงน้อย และวาดรูปพร้อมระบายสี ซึ่งจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม พบว่า
นักเรียนมีความตั้งใจ สนใจในการ ปฏิบัติกิจกรรม ทำงานกลุ่มร่วมกันเป็นอย่างดี แบ่งหน้าที่
และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำเสนอผลงานได้อย่างน่าสนใจและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และ
นักเรียนมีความสุขในการวาดรูปและระบายสีประกอบการเขียนหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับเรื่องการ
อนุรักษ์เพลงน้อย

จากการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย โดย
ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 11
แผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ประชาชนชาวบ้าน(แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์) เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้
เกี่ยวกับเพลงน้อยในภาคปฏิบัติ ซึ่งประชาชนชาวบ้านมีลักษณะการถ่ายทอดความรู้ 3 วิธีการ
ได้แก่ 1) การอธิบายการบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ในการแสดง 2) การสาธิต เกี่ยวกับ
วิธีการร้อง การปรบมือให้จังหวะ การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้องในการแสดงเพลงน้อย 3)
ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในการแสดงเพลงน้อย ส่วนผู้วิจัย ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ใน
ภาคทฤษฎีเกี่ยวกับ เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้าน
คุณยาย ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์ คำที่ควรศึกษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลง
น้อย ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อย การฝึกร้องเพลงน้อย ความสำคัญ และการอนุรักษ์
เพลงน้อย นอกจากนั้นได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้คำแนะนำและวิจารณ์

การแสดงของนักเรียนแต่ละกลุ่มและอำนวยความสะดวกในระหว่างการจัดการเรียนการสอน โดยเตรียมนักเรียน สื่ออุปกรณ์ให้ปราชญ์ชาวบ้าน สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อนำไปบันทึกพฤติกรรมประจำวันและเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยของนักเรียนในการแสดงบนเวที

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development) : ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

1. ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตร

ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย หลังจากนำไปหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี เขต 1 โดยผู้วิจัย ดำเนินการประเมินผลหลักสูตรโดยมีการประเมินผล ดังนี้ การประเมินผลหลักสูตรมีการประเมิน 3 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาที่ 1 การประเมินก่อนใช้หลักสูตร โดยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระยะเวลาที่ 2 การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร โดยการสังเกตพฤติกรรมและการประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย ระยะเวลาที่ 3 การประเมินหลังการใช้หลักสูตร โดยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การประเมินผลก่อนใช้หลักสูตร โดยใช้ การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร (pre-test) เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย และการประเมินผลหลังใช้หลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตร (post-test) เพื่อศึกษาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 ประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย คือ การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตรจากการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย โดยการ ประเมินพฤติกรรมในเรื่องทักษะการร้อง น้ำเสียง การใช้ภาษาท่าประกอบเนื้อเพลง การแสดงออก ปฏิภาณไหวพริบ และการเข้าวงแสดงเพลงน้อย ที่เกิดจากการปฏิบัติระหว่างเรียนมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ลักษณะการวัดแบบแยกองค์ประกอบ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ พฤติกรรมดีมากที่สุด พฤติกรรมดีมาก พฤติกรรมปานกลาง พฤติกรรมน้อย พฤติกรรมน้อยที่สุด

1.3 ประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน คือการประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย โดยประเมินจากแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน เป็นการวัดความรู้สึกในด้านดีที่ผู้เรียนมีต่อเพลงน้อย มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ซึ่งกำหนดเกณฑ์มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อยและเหมาะสมน้อยที่สุด

ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การประเมินผลก่อนใช้หลักสูตร

ผลการประเมินผลก่อนใช้หลักสูตรจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัย ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตร โดยนำผลของการประเมินการใช้หลักสูตรซึ่งใช้เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า นำเสนอโดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร (pre-test) และหลังใช้หลักสูตร (post-test) มาเปรียบเทียบกันตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อย ที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน (n)	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	t-test	p-value
ก่อนใช้หลักสูตร	50	13.02	2.94	41.25	.000**
หลังใช้หลักสูตร	50	25.84	2.81		

**p < .01

จากตาราง 13 พบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ประเมินผลพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงฉ่อย คือ การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตร

ผลการประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงฉ่อยของนักเรียน ผู้วิจัยได้ประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงฉ่อยของนักเรียน ซึ่งเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยายกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการใช้หลักสูตรตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-11โดยใช้แบบประเมินคุณภาพผลงาน ผู้วิจัยประเมินด้วยตนเองและกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงฉ่อย เป็น 5 ระดับคุณภาพ ดังนี้ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 เท่ากับ ดีมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 เท่ากับ ดีมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 เท่ากับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 เท่ากับ น้อย และค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 เท่ากับ น้อยที่สุด แสดงผลภาพรวมของ

การประเมินตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 ดังตาราง 22 (ภาคผนวก ฎ หน้า 463-465) และตาราง 14

ตาราง 14 ผลการประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	พฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1	ทักษะการร้องเพลง	4.16	0.77	ดีมาก
2	น้ำเสียง	4.12	0.72	ดีมาก
3	การใช้ภาษาทำท่าประกอบเนื้อเพลง	4.34	0.56	ดีมาก
4	การแสดงออก	4.26	0.60	ดีมาก
5	ปฏิภาณไหวพริบ	3.88	0.63	ดีมาก
6	การเข้าวงแสดง	4.50	0.55	ดีมาก
	รวม	4.21	0.48	ดีมาก

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.48) เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 6 การเข้าวงแสดง ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 5 ปฏิภาณไหวพริบ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.63)

ประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน คือ การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง "วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย" กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านจำนวน 26 ข้อ ซึ่งใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ที่กำหนดไว้ในการทำวิจัย โดยสามารถวัดระดับความพึงพอใจได้จากแบบประเมินความพึงพอใจเป็นการวัดความรู้สึกในด้านดีที่ผู้เรียนมีต่อเพลงน้อย มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ซึ่งกำหนดเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อยและเหมาะสมน้อยที่สุด แสดงผลภาพรวมของการประเมินตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1. วัตถุประสงค์และเนื้อหาการเรียนรู้ตรงกับความต้องการ	4.36	0.48	มาก
2. เนื้อหาที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.38	0.49	มาก
3. เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ	4.28	0.61	มาก
4. ประโยชน์ที่ได้รับจากเนื้อหาที่เรียน	4.48	0.60	มาก
5. มีการบูรณาการกับสาระอื่นๆ	4.32	0.62	มาก
รวมเฉลี่ย	4.37	0.35	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
1. การเตรียมการสอนของครูเหมาะสม	4.56	0.50	มากที่สุด
2. กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา	4.34	0.56	มาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	4.46	0.51	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เช่น การอ่าน การค้นคว้า	4.44	0.61	มาก
5. กิจกรรมส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของการร่วม อนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน	4.56	0.50	มากที่สุด
6. บรรยากาศในการจัดเรียนการสอนเหมาะสมกับการเรียน	4.46	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.47	0.27	มาก
ด้านผู้เรียน			
1. มีความรู้ ทักษะและค่านิยมที่ดีจากการเรียนเพลงพื้นบ้าน	4.44	0.57	มาก
2. มีผลงานจากการร่วมคิดร่วมทำโดยใช้กระบวนการกลุ่ม	4.56	0.50	มากที่สุด
3. เกิดความซาบซึ้งและพึงพอใจในบทเพลงพื้นบ้าน	4.54	0.50	มากที่สุด
4. เห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.60	0.49	มากที่สุด
5. ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบสานและเผยแพร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.42	0.50	มาก
รวมเฉลี่ย	4.51	0.31	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านสื่อ/อุปกรณ์ การจัดการเรียนรู้			
1. เตรียมสื่อ อุปกรณ์และการปฏิบัติงานตามขั้นตอนแต่ละเรื่อง	4.30	0.54	มาก
2. สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลายกระตุ้นความสนใจและเหมาะสมกับกิจกรรม	4.32	0.62	มาก
3. การให้นักเรียนมีส่วนร่วมใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	4.36	0.63	มาก
4. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรม	4.48	0.54	มาก
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง	4.38	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	4.36	0.38	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล			
1. การประเมินผลชิ้นงาน	4.48	0.50	มาก
2. การแสดงความคิดเห็น	4.36	0.60	มาก
3. การนำเสนอผลงาน	4.48	0.50	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของนักเรียน และกลุ่มจากการร่วมกิจกรรม	4.48	0.50	มาก
5. การแต่งคำประพันธ์ การร้อง การใช้ภาษา ทำรำและการแสดงเพลงน้อยมีการประเมินตาม สภาพจริง	4.56	0.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.46	0.34	มาก
รวมเฉลี่ยทุกด้าน	4.44	0.25	มาก

จากตาราง 15 พบว่าในภาพรวมทุกด้านนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านมีผลการประเมินความพึงพอใจ ดังนี้ ด้านเนื้อหา มีผลรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.35) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีผลรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.35) ด้านผู้เรียน มีผลรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.31) ด้านสื่อ/อุปกรณ์ การจัดการเรียนรู้ มีผลรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.38) ด้านการวัดและประเมินผล มีผลรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.34)

2. ผลการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

เมื่อนำหลักสูตรไปทดลองใช้ พบว่า มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขดังนี้ 1) เรื่อง ใบความรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นให้มีความน่าสนใจ โดยมีรูปภาพประกอบ ลดเนื้อหาที่มากเกินไปให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เรื่องของ ระยะเวลาไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนถึงแม้ว่าในช่วงพัฒนาหลักสูตรจะได้รับการตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน แล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติจริง พบว่า ระยะเวลาที่กำหนดในบางช่วงกิจกรรมน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้น ควรมีการยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ดังในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การฝึกร้องเพลงน้อย จากเดิมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ชั่วโมง เพิ่มเป็น 2 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การเข้าวงแสดงเพลงน้อย จากเดิมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 3 ชั่วโมง เพิ่มเป็น 4 ชั่วโมง รวมจากเดิมทั้งภาค ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวน 18 ชั่วโมง เพิ่มเป็น 20 ชั่วโมง 3) การเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้ หรือพานักเรียนไปเรียนกับปราชญ์ชาวบ้าน ควรมีครูอื่นไปช่วยควบคุมดูแลนักเรียนในด้านระเบียบวินัย ความปลอดภัย ให้คำปรึกษาต่างๆ แก่นักเรียน เนื่องจากมีนักเรียนจำนวนมากและเพื่อให้การทดลองใช้หลักสูตรดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย